

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

“29” *серпня* 2025 року

ПОГОДЖЕНО

Завідувачка кафедри психіатрії,
наркології та психотерапії

Софія РИМША

“27” *серпня* 2025 року

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПРОФІЛАКТИКИ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ»

Спеціальність	227 Терапія та реабілітація
Освітній рівень	Бакалавр
Освітня програма	ОПП «Фізична терапія», 2023
Навчальний рік	2025-2026
Кафедра	Психіатрії, наркології та психотерапії
Лектор	доцент, к.мед.н. Рациборинська-Полякова Н.В.
Контактна інформація	<i>psychiatry@vnm.edu.ua,</i> <i>вул.Пирогова, 109 (КНП «ВОПНЛ ім.акад.</i> <i>О.І.Юценка ВОР»), (0432) 507947</i>
Укладачі силабусу	доцент, к.мед.н. Рациборинська-Полякова Н.В. доцент Марункевич Я.Ю.

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Вибіркова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ВК 2.6, вибірковий компонент 2 курсу
Курс/семестр	2 курс (III семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	90 годин /3,0 кредити ЄКТС
Структура дисципліни	Лекцій -10 год Практичні заняття - 36 год Самостійна робота - 44 год В цілому: аудиторні заняття – 51%, самостійна поза аудиторна робота – 49%
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком дисципліни є хворобливі зміни психіки та поведінки при вживанні психоактивних речовин, природа, патогенез, клініка, лікування, профілактика, експертиза, реабілітація та соціальні аспекти залежностей. Курс орієнтований на отримання сучасних знань щодо основних проблем розповсюдженості, формування та профілактики залежностей; набування студентами теоретичних знань практичних навичок первинної діагностики, лікування, профілактики психічних розладів, психосоціальної реабілітації пацієнтів з психічними розладами, в тому числі обумовлених прийомом психоактивних речовин, необхідних на первинному рівні надання медичної допомоги.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки:

латинська мова та медична термінологія; медична біологія та генетики; медична та біологічна фізика; медичної, біологічна та біоорганічна хімія; анатомія людини; гістологія, цитологія та ембріологія; нормальна та патологічна фізіологія; пропедевтика внутрішніх та дитячих хвороб, фармакологія, загальна психологія.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є сформувати базові знання з природи залежностей та механізмів їх формування; вивчити основні поняття та термінологію по дисципліні, класифікації психоактивних речовин; ознайомитися з основами організації наркологічної служби та діючим законодавством щодо боротьби з поширенням немедичного вживання психоактивних речовин; визначити загальні закономірності залежності від психоактивних речовин; визначати у комплексі етіологічні фактори, патогенетичні механізми, типи перебігу, та клінічні прояви алкоголізму; обирати тактику співбесіди та ведення хворих на алкоголізм; ознайомитися з ранніми та віддаленими наслідками вживання алкоголю; вивчити основні принципи надання медичної допомоги при алкоголізмі та алкогольних психозах; навчитись використовувати методи профілактики алкоголізму та алкогольних розладів; вивчити загальні характеристики основних груп психоактивних речовин; вивчити та освоїти діагностику залежності від психоактивних речовин; визначати у комплексі етіологічні фактори, патогенетичні механізми, типи перебігу, та клінічні прояви наркоманії та токсикоманії; визначати тактику ведення хворих на наркоманії та токсикоманії; призначати невідкладну медичну допомогу при гострих отруєннях

та психічних розладах у хворих на наркоманії та токсикоманії; використовувати методи профілактики вищезазначених розладів.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: фармакології, загальної гігієни, епідеміології, патологічної фізіології, патологічної анатомії, клінічної імунології, імунопатології та алергології, інфекційних хвороб, онкології, внутрішніх хвороб, хірургії, загальної та соціальної гігієни, психіатрії та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

1. Класифікувати та аналізувати типову клінічну картину розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин;
2. Скласти план обстеження та аналізувати дані клінікопсихопатологічного, пато психологічного, лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин;
3. Проводити диференційну діагностику та ставити попередній діагноз при типовому перебігу розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин;
4. Демонструвати володіння принципами лікування, реабілітації і профілактики розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин;
5. Надавати екстрену допомогу при невідкладних станах внаслідок вживання психоактивних речовин;
6. Здійснювати оцінку прогнозу розладів психіки та поведінки внаслідок вживання психоактивних речовин;
7. Пояснити основні нейропсихологічні механізми формування залежності;
8. Обирати адекватні та інформативні методи діагностики, терапії та спеціалізованої профілактики адикцій.
9. В умовах лікувальної установи, застосовуючи стандартну процедуру, використовуючи знання про людину, її органи та системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
10. Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації;
11. Здійснювати реабілітаційні та профілактичні заходи щодо запобігання формування залежностей.
12. Дотримуватись правил збору анамнезу, заповнювати супровідну документацію.
13. Застосовувати у повсякденній практиці в умовах лікувальної установи заходи, направлені на попередження виникнення госпітальних інфекцій

3. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 Основи профілактики залежностей	3 семестр 90 год/3,0 кредити	Лекції - №1-5 Практичні заняття №№ 1-18 Теми для самостійного опрацювання №№ 19,20,21,22,23,24,25,26
---	------------------------------------	---

Дисципліна включає 28 тем.

Модуль 1. Основи профілактики тютюнопаління, алкоголізму, наркоманії, токсикоманії та інших адикцій.

Тема 1. Глобальність проблеми адикцій. Етіологія та патогенез узалежнень. Біохімічні та нейрофізіологічні механізми узалежнень.

- Тема 2. Предмет та завдання наркології. Класифікація психоактивних речовин. Мотивації вживання психоактивних речовин.
- Тема 3. Організація наркологічної служби. Правові аспекти наркології. Експертиза в наркології. Загальні закономірності формування залежності при вживанні психоактивних речовин.
- Тема 4. Вікові, статеві та соціальні особливості вживання психоактивних речовин й залежності від них.
- Тема 5. Адиктивна поведінка, класифікація, закономірності перебігу. Хімічні та нехімічні залежності та їх медико-соціальні наслідки.
- Тема 6. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні алкоголю. Закономірності алкоголізації. Клінічна картина алкоголізму, стадії захворювання.
- Тема 7. Алкогольний абстинентний синдром та алкогольні психози. Лікування алкоголізму: гостра інтоксикація, абстинентний синдром, залежність, алкогольні психози.
- Тема 8. Алкогольна деградація особистості. Види терапії. Вплив алкоголізму на сім'ю.
- Тема 9. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні опіоїдів.
- Тема 10. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні каннабіоїдів.
- Тема 11. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні галюціногенів.
- Тема 12. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні психостимуляторів.
- Тема 13. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні нікотину.
- Тема 14. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні кофеїну.
- Тема 15. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні психотропних препаратів: барбітуратів, транквілізаторів.
- Тема 16. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні психотропних препаратів: снодійних.
- Тема 17. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні психотропних препаратів: протисудомних та інших засобів.
- Тема 18. Поведінкові, психічні та соматоневрологічні розлади при вживанні легких розчинників та інших/декількох психоактивних речовин.
- Тема 19. Загальні відомості про поширені супутні психічні розлади й хвороби при розладах внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР).
- Тема 20. Комплекс заходів для лікування розладів внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР). Етика фахівців з лікування розладів внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР).
- Тема 21. Кризове втручання в лікуванні розладів внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР). Етика фахівців з лікування розладів внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР).
- Тема 22. Базові навички консультування для фахівців з лікування РВВПР.
- Тема 23. Скринінг, діагностування, оцінювання, планування лікування й документація для фахівців з лікування розладів внаслідок вживання психоактивних речовин (РВВПР).
- Тема 24. Проведення освідчення на предмет алкогольного сп'яніння.
- Тема 25. Функції ведення окремих клінічних випадків (планування, об'єднання медичних відомостей, моніторинг, інформаційно-просвітницька діяльність, консультування й співпраця).
- Тема 26. Суїцидологія при РВВПАР.
- Тема 27. Основні поняття профілактики наркоманії, токсикоманії та алкоголізму.
- Тема 28. Різновиди профілактики залежностей.

Згідно програми основними видами навчальних занять є: а) практичні заняття; б) самостійна робота студентів; в) консультації

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- 1) збір анамнезу у споживачів ПАР,
- 2) фізикального обстеження споживачів різних груп наркотиків;

- 3) проведення освідчення на предмет алкогольного сп'яніння;
 4) вирішення клінічно-орієнтованих ситуаційних задач, що мають експериментальне, клініко-діагностичне або профілактичне спрямування.

На практичних заняттях студенти оформлюють підготовку до занять у робочих зошитах, формулюють висновки до опрацьованої теми та розв'язують клінічно-орієнтовані задачі та ситуаційні тестові завдання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра психіатрії, наркології та психотерапії/Студенту/Очна форма навчання/ Фізична терапія/ 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії#. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

4. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач, проведення лабораторних досліджень, їх трактування та оцінка їх результатів (оформлення протоколу в робочому зошиті)
Підсумковий контроль (залік) по завершенню вивчення дисципліни (4 семестр)	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

5. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>)

Поточний контроль	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Контроль практичних навичок	За системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Залік (підсумковий контроль)	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,9	B	добре	

160-169,9	C		
141-159,9	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
121,99-61	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-60	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних знань для практичної медицини

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її медичного значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі підручника, методичних рекомендацій.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який знає базові поняття та визначення з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє медичних аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Оцінювання виконання практичних навичок під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який, знає хід та послідовність самостійної навчально-дослідницької роботи для виконання практичного завдання, вишукує оптимальні варіанти постановки мікробіологічного експерименту, демонструє правильне виконання необхідних практичних навичок, та вірно з чіткими формулюваннями узагальнень та висновків, оформлює протокол.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який допускає неточності при виконанні мікробіологічного дослідження, але здатний самостійно виявити допущені помилки та може продемонструвати виконання практичної навички в цілому, акуратно оформлює результати досліджень у протокол практичного заняття.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який знає основи практичного завдання, але зазнає труднощів при виконанні мікробіологічного дослідження, не може продемонструвати повну правильну послідовність практичних навичок, не може трактувати в повному обсязі результати проведених досліджень, неохайно оформлює протокол.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який не може продемонструвати виконання практичної навички, зазнає значних труднощів при виконанні мікробіологічних досліджень, порушує порядок виконання практичної роботи, не реєструє хід роботи в протоколі.

Оцінювання виконання тестових завдань та клінічно-орієнтованих ситуаційних задач під час поточного контролю

Оцінка «відмінно» виставляється здобувачу освіти, який при проведенні тестового контролю допускається не більше 10% неправильних відповідей (обсяг правильних відповідей 90-100%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на всі питання до тесту.

Оцінка «добре» виставляється здобувачу освіти, який під час тестового контролю допускає не більше 20% помилок. (обсяг правильних відповідей 80-89%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді на більшість питань до тесту.

Оцінка «задовільно» виставляється здобувачу освіти, який робить помилки не більш, ніж в 40% тестових завдань (обсяг правильних відповідей 60,5-79%). Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань надає правильні відповіді тільки на деякі питання до тесту.

Оцінка «незадовільно» виставляється здобувачу освіти, який при тестовому опитуванні правильно розв'язує менше 60% тестових завдань. Під час розв'язання клінічно-орієнтованих тестових завдань не може надати правильні відповіді на питання до тесту.

Оцінювання самостійної роботи студента

Оцінювання самостійної роботи студента здійснюється під час поточного контролю засвоєння тем відповідного змістового модулю на підставі усної відповіді на теоретичне питання, тестування та розв'язання ситуаційних задач з теми для самостійного опанування, оцінювання демонстрації виконання практичної навички згідно практичних цілей певного практичного заняття.

Оцінювання індивідуальної роботи здобувача освіти

Індивідуальна робота не передбачена програмою

6. Політика навчальної дисципліни/курсу

Здобувач освіти має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації освітнього процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки біобезпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки, безпеки поведінки у спеціалізованих відділеннях проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Здобувач освіти повинен бути підготовленим до практичного заняття згідно наведених в методичних рекомендаціях питаннях, тестові завдання до поточної теми мають бути розв'язані, схеми та таблиці заповнені.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Здобувач освіти, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Здобувач освіти повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи> / Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом не менш ніж два тижні після завершення курсу.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-мікробіології#>) викладачу, який проводить практичні заняття в групі. Для відпрацювання пропущеного заняття здобувач освіти має відповісти усно з відповідної теми та розв'язати клінічно-орієнтовані завдання.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>).

Політика в умовах змішаного навчання. Порядок змішаного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/загальна-інформація/основні-документи>). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час змішаного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії / Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії / Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

7. Навчальні ресурси

Навчально-методичне забезпечення дисципліни (методичні рекомендації до практичних занять та СРС) оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії / Студенту.

Рекомендована література

Основна

1. Критерії надання профілактичної і лікувальної допомоги пацієнтам з психічними та поведінковими порушеннями внаслідок вживання психоактивних речовин в практиці сімейної медицини (укладачі: Пінчук І.Я., Табачников С.І., Харченко Є.М., Осуховська О.С., Степанова Н.М., Мажбіц В.Б., Сваток А.С., Колодежний О.В., Чепурна А.М., Салдень В.І.).– К., 2018.–30 с.
2. Лікування розладів, пов'язаних із уживанням психоактивних речовин. Посібник

- Американської психіатричної асоціації: пер. 6-го вид. / за ред.: Кетлін Т. Бреді, Френсіс Р. Левін, Марка Галантера, Герберта Д. Клебера. - К.: ВСВ «Медицина», 2024.
3. Погорелов І.І. Психіатрія і наркологія: підручник / І.І. Погорелов, О.Д. Манаєнкова. - 3-є вид., випр. - К. : ВСВ «Медицина», 2023. - 319 с.
 4. Приб Г.А. Соціальна психіатрія і наркологія : навч. посіб. / Г.А. Приб. – К.: ПМК ДСЗУ, 2016. – 255 с.
 5. Психіатрія та наркологія в загальній медичній практиці: навчальний посібник / Г.М. Кожина, Н.О. Марута, Л.М. Юр'єва. К.: ВСВ «Медицина», 2019. - 344 с.
 6. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. 2-ге вид., переробл. і допов. К.: ВСВ "Медицина", 2015. 512 с.
 7. Психіатрія і наркологія: підручник / Г.Т. Сонник, О.К. Напреєнко, А.М. Скрипніков, Л.В. Животовська, Н.Ю. Напреєнко ; за ред. О.К. Напреєнка. 3-є вид., випр. К. : ВСВ «Медицина», 2017. 424 с.
 8. Методичні рекомендації розроблені на кафедрі.

Допоміжна

1. Алгоритм надання медико-соціальної допомоги підліткам із адиктивною поведінкою, які вживають психоактивні речовини: Метод. рекомендації. / (151.15/244.15) / [укл. І.Я. Пінчук, С.І. Табачников, Є.М. Харченко та ін.]. – К.: «Видавництво “Науковий світ”», 2015. – 18 с.
2. Ігроманія: сучасні реалії та шляхи подолання / укладачі: Пінчук І.Я., Табачников С.І., Древіцька О.О., Аймедов К.В., Осуховська О.С., Шевцов А.Г., Колодежний О.В., Ільницька Т.Ю., Чепурна А.М., Ячнік Ю.В., Бутенко Д.А. – К.: ТОВ «Медичний журнал «Нейроньюс», 2018.– 60 с.
3. Чугунов В.В. Оцінка результатів лабораторного дослідження в психіатрії та наркології: навчальний посібник для студентів медичних факультетів 4-го курсу спеціальності 224 «Технології медичної діагностики та лікування»/ В.В. Чугунов, В.Л. Підлубний. – Запоріжжя: [ЗДМУ], 2020. – 190 с.

Інформаційні ресурси

Електронна адреса сайту університету: <http://vnm.edu.ua>

Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnm.edu.ua>

Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

Центр тестування <https://www.testcentr.org.ua/uk/>

МОЗ України <https://moz.gov.ua/>

Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan>

Інтернет сайт кафедри психіатрії та наркології ВНМУ ім. М.І. Пирогова - <http://vniTiu.edu.ua>.

Інтернет сайти, рекомендовані кафедрою студентам для пошуку додаткової інформації з психіатрії та наркології: <http://e-psi.ru>, <http://psychiatry.m>, <http://psvchoreanimatology.org>, <http://neuroleptic.ru>, <http://ncpz.ru>.

<http://psyandneuro.ru/> Психіатрія & Нейронауки

<https://neuronews.com.ua/#gsc.tab=0> Нейронews

<https://cpnp.org/> College of Psychiatric and Neurologic Pharmacists

<https://reference.medscape.com/> Alcoholism Guidelines

<https://cpnp.org/> Treatment Guidelines: Substance Use Disorders

<https://www.fda.gov/> Food and Drug Administration

8. Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnm.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії / Студенту).

9. Питання до підсумкового контролю дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра психіатрії, наркології та психотерапії / Студенту).

Силабус з дисципліни «Основи профілактики залежностей» обговорено та затверджено на засіданні кафедри психіатрії, наркології та психотерапії
протокол № 1, від «27» серпня 2025 року

Відповідальні за курс

доцент **Наталія РАЦИБОРИНСЬКА-ПОЛЯКОВА**

доцент **Ярослава МАРУНКЕВИЧ**

Завідувачка кафедри психіатрії, наркології та психотерапії

професор

Софія РИМША